

Aan: Commissie Structuur Nederlandse Banken
t.a.v. de voorzitter, prof. dr. H.H.F. Wijffels

Amsterdam, 11 februari 2013

Betreft: Consultatie Commissie Structuur Nederlandse Banken

Geachte heer Wijffels,

Het MVO Platform is een netwerk van 31 Nederlandse maatschappelijke organisaties en vakbonden die actief zijn op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO). Het MVO Platform wil duurzaamheid verder verankeren binnen de financiële sector, en richt zich op het beïnvloeden van de politiek en wetgeving om dit te bewerkstelligen. Hiertoe is een werkgroep in het leven geroepen waaraan onder meer Oxfam Novib, Stichting Onderzoek Multinationale Ondernemingen (SOMO), en de Vereniging van Beleggers voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO).

U heeft in november jl. opdracht gekregen van de Minister van Financiën om de aanbevelingen van de commissie-Liikanen te toetsen op toepasbaarheid in Nederland, en om u te verdiepen in de 'wijze waarop de scheidbaarheid van Nederlandse banken gerealiseerd kan worden'. Dit alles moet gebeuren zodat de banksector dienstbaar is aan de economie en het vertrouwen tussen de banksector en de maatschappij hersteld wordt.¹ Het is van belang om daarbij verder te kijken dan de scheidbaarheid van Nederlandse banken, overigens een zeer actueel onderwerp gezien de recente ontwikkelingen rondom SNS REAAL. Als MVO Platform zijn wij van mening dat juist duurzaamheid van essentieel belang is om de dienstbaarheid aan de economie te waarborgen en vertrouwen te scheppen. Recente rapporten van o.a. Risklab, Mercer en de Green European Foundation benadrukken het belang van duurzaamheid bij beleggings- en investeringsbeslissingen, ook met betrekking tot reputatie en financiële risico's.² Als MVO Platform willen wij dat u drie aanbevelingen meeneemt waarmee duurzaamheid in banken bewerkstelligd kan worden.

Opname van duurzaamheid in toezicht

De afgelopen tien jaar zijn tal van voorbeelden aangedragen waaruit blijkt dat grote Nederlandse en buitenlandse banken investeren in bedrijven die ernstige schade toebrengen aan mens en milieu: ontbossing, ernstige milieuvervuiling, wapenhandel met ondemocratische regimes, corruptie, landrechtconflicten en schendingen van arbeids- en mensenrechten.³ Telkens weer bleken de betrokken banken eigenlijk niet te weten wat het bedrijf dat ze financieren in de praktijk doet en nalaat, niet alleen in Indonesië en Congo, maar ook (op het gebied van subprime-hypotheken) in de Verenigde Staten en hier in Nederland.

Op dit moment wordt duurzaamheid op geen enkele manier opgenomen in het toezicht op banken. Het MVO Platform pleit voor opname van duurzaamheid in het toezicht door bijvoorbeeld te verlangen dat aantoonbare kennis en expertise op het gebied van duurzaamheid aanwezig is in alle lagen van de organisatie. Daarnaast kan nagegaan worden of de beheersing van sociale en milieurisico's verankerd is in het besluitvormingsproces.

Het is van groot belang dat de overheid de financiële sector vraagt om haar vermogen te gebruiken voor een stabiele economie die dienstbaar is aan een duurzame samenleving. In augustus van

---

¹ Zie 'Mandaat Commissie Structuur Nederlandse Banken', een Kamerstuk gepubliceerd op 1/11/2012 (<http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2012/11/01/kamerbrief-over-instelling-commissie-structuur-nederlandse-banken.html>).

² Zie 'ESG risk in a portfolio context' van Risklab, 'Climate Change Scenarios - Implication for Strategic Asset Allocation' van Mercer en 'Funding the Green New Deal: Building a Green Financial System' van de Green European Foundation.

³ Zie bijvoorbeeld de Dodgy Deals sectie op de BankTrack website (www.banktrack.org) en de praktijkonderzoeken van de Eerlijke Bankwijzer (www.eerlijkebankwijzer.nl).

2011 publiceerde het Financieel Dagblad een opiniestuk van de directeuren van Oxfam Novib en de VBDO over het verduurzamen van toezicht op de financiële sector, waarin belangrijke concrete aanbevelingen zijn opgenomen.⁴

Transparantie

De transparantie van banken dient vergroot te worden onder meer door het geven van meer inzicht in investeringen en kredietverlening. Op deze wijze kunnen banken laten zien in hoeverre zij daadwerkelijk dienstbaar zijn aan de economie en de samenleving. Verplichte transparantie kan financiële instellingen ook motiveren om door middel van hun investeringen bij te dragen aan een duurzame samenleving.

De Eerlijke Bankwijzer concludeerde in haar praktijkonderzoek naar transparantie dat, met uitzondering van hun beleggingsfondsen, Nederlandse bankgroepen vrijwel geen inzicht geven aan hun klanten en toezichthouders in de investeringskeuzes die ze maken.⁵ Ook de huidige Transparantiebenchmark schiet hierin tekort. Zo worden financiële instellingen hierin niet vergeleken op de mate van openheid over investeringskeuzes.

Banken dienen over investeringen te rapporteren op geografisch en sectorniveau, dit is ook in lijn met de richtlijnen voor financiële instellingen van de Global Reporting Initiative (GRI).⁶ Verder zouden klanten van banken toegang moeten krijgen tot informatie over de investeringen van hun bank.

Matigen en verduurzamen bonusbeleid

De Commissie-Liikanen doet over de remuneratie van banken de aanbeveling dat de 'remuneration schemes' proportioneel moeten zijn aan lange termijn 'sustainable' performance.⁷ Buitensporige bonussen gebaseerd op korte termijn doelstellingen en zonder oog voor duurzame doelstellingen geven een verkeerde prikkel en blokkeert de gewenste cultuurverandering die broodnodig plaats moet vinden in de financiële sector. Bij duurzame doelstellingen moet in ieder geval gedacht worden aan de duurzaamheid van investeringen en transparantie daarover.

Het MVO Platform pleit daarom voor het sterk matigen van bonussen, en voor het hanteren van duurzaamheidscriteria daar waar toch (matige) bonussen uitgekeerd worden. VBDO onderzoek wijst uit dat het formuleren van deze bonussen mogelijk is, en meer dan 20 beursgenoteerde bedrijven in Nederland doen dit al.⁸ Alle bestuurders van banken, maar ook alle zakenbankiers en bestuurders van dochterondernemingen zouden enkel gematigde, mede op duurzaamheidscriteria gebaseerde bonussen mogen ontvangen.

Het MVO Platform is van mening dat deze drie aanbevelingen: (1) de opname van duurzaamheid in toezicht, (2) transparantie en (3) het matigen plus verduurzamen van bonusbeleid, bijdragen aan een bankensector in Nederland die minder risico vormt voor de samenleving en meer bijdraagt aan een duurzame maatschappij waarin aandacht voor mens en milieu naast financieel belang staat.

Uiteraard kunt u ons benaderen indien u nadere informatie wenst.

Wij wensen uw commissie veel succes toe.

Namens het MVO Platform,

Kees Gootjes, voorzitter werkgroep Financiële Instellingen (+31 30 234 0031, kees.gootjes@vbdo.nl)
en
Suzan van der Meij, coördinator

⁴ Zie 'Integratie van duurzaamheid in toezicht financiële sector'

(<http://www.vbdo.nl/nl/pers/persberichten/887/integratie-van-duurzaamheid-in-toezicht-financi%EBle-sector->).

⁵ Zie het Eerlijke Bankwijzer onderzoek naar de transparantie van Nederlandse banken (<http://www.eerlijkebankwijzer.nl/thema%E2%80%99s-sectoren/themas/transparantie/>).

⁶ Zie de GRI Financial Services Sector Supplement (www.globalreporting.org).

⁷ Zie het eindrapport van de Commissie-Liikanen

(http://ec.europa.eu/internal_market/bank/group_of_experts/index_en.htm).

⁸ Zie het VBDO onderzoek naar duurzame remuneratie (<http://www.vbdo.nl/nl/research/duurzaam-ondernemen/428/vbdo-roept-n.a.v.-haar-rapport-%27sustainable-remuneration%27-bedrijven-op-om-de-bonus-te-verduurzamen-koppel-minstens-een-derde-van-de-bonus-aan-duurzaamheidprestaties>).